

UZASADNIENIE

Projekt rozporządzenia stanowi wykonanie upoważnienia ustawowego zawartego w art. 16a ust. 2 ustawy z dnia 22 listopada 2018 r. o dokumentach publicznych (Dz. U. z 2024 r. poz. 1669, z późn. zm., zwanej dalej „ustawą o dokumentach publicznych”).

Zgodnie z powołanym przepisem Rada Ministrów określi, w drodze rozporządzenia, wykaz dokumentów publicznych, do których wytwarzania, indywidualizacji lub personalizacji prawo wyłączne, określone w art. 17 ustawy o dokumentach publicznych, powierza się wytwórcy wyłącznemu, tj. Polskiej Wytwórni Papierów Wartościowych Spółce Akcyjnej z siedzibą w Warszawie, oraz zakres tego powierzenia, uwzględniając kryteria określone w ust. 1, tj. konieczność zagwarantowania bezpieczeństwa państwa oraz porządku publicznego, w tym objęcia procesu wytwarzania lub personalizacji dokumentów publicznych nadzorem krajowej władzy bezpieczeństwa, a także ochrony informacji dotyczących współdziałania systemów niezbędnych do wytworzenia dokumentów publicznych z systemami, rejestrami i ewidencjami państwowymi.

Dokumenty publiczne pełnią fundamentalną rolę w systemie bezpieczeństwa państwa i porządku publicznego. Stanowią podstawowy instrument identyfikacji osób, rzeczy oraz potwierdzają stan prawny lub prawa osób posługujących się takimi dokumentami, w odniesieniu do obywateli Rzeczypospolitej Polskiej oraz obywateli innych państw, którym je wydano. Wiarygodna weryfikacja tożsamości osób oraz przyznanych im uprawnień jest podstawą istnienia i funkcjonowania państwa – w zakresie prawodawczym, porządkowym, obronności i obrony cywilnej, administracyjnym, socjalnym, kulturowym, gospodarczym. Z powołanych względów wytwarzanie kluczowych dokumentów publicznych przez podmiot prawa handlowego, nad którym państwo sprawuje kontrolę, tj. Polską Wytwórnę Papierów Wartościowych Spółkę Akcyjną z siedzibą w Warszawie, jest strategiczne z punktu widzenia bezpieczeństwa państwa i bezpośrednio wypełnia potrzeby państwa z nim związane.

W systemie bezpieczeństwa państwa szczególną rolę odgrywają dokumenty publiczne, które służą do identyfikacji osób lub rzeczy lub potwierdzają stan prawny lub prawa osób posługujących się określonym dokumentem. Projektowane rozporządzenie dotyczy w szczególności dokumentów:

- identyfikacyjnych,
- uprawniających do przekraczania granic,
- wjazdowych i pobytowych dla cudzoziemców,

- legitymacji służbowych funkcjonariuszy i pracowników określonych służb oraz podmiotów.

Dokonano analizy przypadku rozwiązań podobnych do projektowanego - przyznania podmiotowi prawa handlowego prawa wyłącznego do wytwarzania określonych blankietów dokumentów publicznych. Takie rozwiązania leżą u podstaw rozwiązań funkcjonujących, w tym zakresie, w poszczególnych państwach członkowskich UE, w tym w szczególności w Republice Federalnej Niemiec, gdzie podmiotem realizującym wytwarzanie najważniejszych dokumentów publicznych jest – w oparciu o rozwiązanie przewidziane w niemieckim prawodawstwie – spółka Bundesdruckerei GmbH. Jest to spółka prawa handlowego w pełni należąca do władz federalnych. Spółce Bundesdruckerei GmbH powierzono, poza wytwarzaniem najważniejszych dokumentów publicznych, również wytwarzanie elektronicznych dokumentów tożsamości, wydawanie certyfikatów autoryzacyjnych SSL/TSL oraz technicznej integracji z systemami IT; spółka jest również producentem banknotów.

Uwzględniając powyższe, dokumentami publicznymi, do których prawo wyłączne powierza się wytwórcy wyłącznemu, w zakresie wytwarzania blankietów dokumentów publicznych są:

- dowód osobisty – podstawowy dokument stwierdzający tożsamość i obywatelstwo polskie osoby na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej oraz innych państw członkowskich Unii Europejskiej, państw Europejskiego Obszaru Gospodarczego nienależących do Unii Europejskiej oraz państw niebędących stronami umowy o Europejskim Obszarze Gospodarczym, których obywatele mogą korzystać ze swobody przepływu osób na podstawie umów zawartych przez te państwa ze Wspólnotą Europejską i jej państwami członkowskimi oraz na podstawie jednostronnych decyzji innych państw, uznających ten dokument za wystarczający do przekraczania ich granic;
- dokumenty paszportowe, tj. paszport zwykły, paszport dyplomatyczny, paszport służbowy oraz paszport tymczasowy – dokumenty uprawniające do przekraczania granicy oraz potwierdzające obywatelstwo polskie i tożsamość posiadacza;
- książeczka żeglarska, o której mowa w art. 10 ust. 1 ustawy z dnia 5 sierpnia 2015 r. o pracy na morzu (Dz. U. z 2026 r. poz. 102) – dokument osobisty marynarza, poświadczający jego tożsamość, uprawniający do przekraczania granicy Rzeczypospolitej Polskiej. Marynarz, będący obywatelem polskim, może wrócić na podstawie książeczki żeglarskiej do kraju w okresie 12 miesięcy od dnia utraty jej ważności;

- dokumenty wydawane na podstawie art. 44 ust. 1 oraz art. 83 ust. 1 ustawy z dnia 28 listopada 2014 r. – Prawo o aktach stanu cywilnego (Dz. U. z 2026 r. poz. 393) – akty stanu cywilnego to dokumenty źródłowe, w oparciu o które są zasilane i aktualizowane kluczowe rejestry państwowe (np. rejestr PESEL) oraz wydawane dokumenty tożsamości, takie jak dowód osobisty czy dokument paszportowy. Zaświadczenia stwierdzające, że zgodnie z prawem polskim można zawrzeć małżeństwo to dokumenty źródłowe ważne szczególnie ze względu na istotność zamieszczanych w nich danych dla obrotu zagranicznego. Dokumenty stanu cywilnego powinny być traktowane jako najbardziej wrażliwe, co wiąże się z ich statusem dokumentów państwowych, zgodnie z opinią wydaną przez Agencję Bezpieczeństwa Wewnętrznego, przedstawioną w piśmie z dnia 17 grudnia 2013 r.;
- dokumenty wydawane cudzoziemcowi na podstawie art. 37 oraz art. 226 pkt 1–3 i 5 ustawy z dnia 12 grudnia 2013 r. o cudzoziemcach (Dz. U. z 2025 r. poz. 1079, z późn. zm., zwanej dalej „ustawą o cudzoziemcach”):
 - karta pobytu – dokument, który w okresie swojej ważności potwierdza tożsamość cudzoziemca podczas jego pobytu na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej oraz uprawnia go, wraz z dokumentem podróży, do wielokrotnego przekraczania granicy bez konieczności uzyskania wizy. Dokument ten jest wydawany cudzoziemcowi, któremu udzielono: zezwolenia na pobyt czasowy, zezwolenia na pobyt stały, zezwolenia na pobyt rezydenta długoterminowego UE, zgody na pobyt ze względów humanitarnych;
 - polski dokument podróży dla cudzoziemca – dokument, który w okresie swojej ważności uprawnia cudzoziemca do wielokrotnego przekraczania granicy. Dokument ten jest wydawany, co do zasady, cudzoziemcowi, który utracił swój dokument podróży albo którego dokument podróży uległ zniszczeniu bądź utracił ważność, a nie jest możliwe otrzymanie przez cudzoziemca nowego dokumentu podróży gdy cudzoziemcowi udzielono zezwolenia na pobyt stały; zezwolenia na pobyt rezydenta długoterminowego UE; zezwolenia na pobyt czasowy ze względu na inne okoliczności określone w art. 186 ust. 1 pkt 9 ustawy o cudzoziemcach; ochrony uzupełniającej; zgody na pobyt ze względów humanitarnych;
 - polski dokument tożsamości cudzoziemca – dokument, który w okresie swojej ważności, potwierdza tożsamość cudzoziemca podczas pobytu

cudzoziemca na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej. Polski dokument tożsamości cudzoziemca może być wydany, jeżeli cudzoziemiec nie posiada dokumentu podróży i nie jest możliwe otrzymanie przez niego innego dokumentu potwierdzającego tożsamość: małoletniemu cudzoziemcowi urodzonemu na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej i przebywającemu na tym terytorium bez opieki rodziców, jeżeli nie sprzeciwia się temu interes Rzeczypospolitej Polskiej oraz przemawia za tym dobro dziecka; cudzoziemcowi, który przebywa na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej na podstawie zaświadczenia, o którym mowa w art. 170 ustawy o cudzoziemcach; cudzoziemcowi, który przebywa na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej i nie posiada żadnego obywatelstwa, jeżeli przemawia za tym interes Rzeczypospolitej Polskiej;

- dokument potwierdzający posiadanie zgody na pobyt tolerowany o nazwie „zgoda na pobyt tolerowany” – dokument, który w okresie swojej ważności, potwierdza tożsamość cudzoziemca podczas jego pobytu na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej, lecz nie potwierdza obywatelstwa cudzoziemca. Dokument ten wydaje się cudzoziemcowi, któremu udzielono zgody na pobyt tolerowany na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej;
- zezwolenie na przekraczanie granicy w ramach małego ruchu granicznego – może zostać udzielone cudzoziemcom, którzy spełniają warunki określone w art. 9 rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady nr 1931/2006 z dnia 20 grudnia 2006 r. ustanawiającego przepisy dotyczące małego ruchu granicznego na zewnętrznych granicach lądowych państw członkowskich i zmieniającego postanowienia Konwencji z Schengen (Dz. Urz. UE L 405 z 30.12.2006, str. 1, z późn. zm.), tj. posiadają ważny dokument lub dokumenty podróży, o których mowa w art. 17 ust. 3 lit. a Konwencji z Schengen, upoważniające ich do przekraczania granic zewnętrznych; okażą dokumenty potwierdzające ich status mieszkańca strefy przygranicznej oraz istnienie uzasadnionych powodów dla częstego przekraczania zewnętrznej granicy lądowej w ramach zasad małego ruchu granicznego; nie są osobami, wobec których dokonano wpisu do celów odmowy wjazdu w SIS; nie są uważani za stanowiących zagrożenie dla porządku publicznego, bezpieczeństwa wewnętrznego, zdrowia publicznego lub stosunków międzynarodowych żadnego z państw członkowskich, a w szczególności nie

dokonano wobec nich, na tej samej podstawie, wpisu do celów odmowy wjazdu w krajowych bazach danych państw członkowskich;

- dokumenty wydawane członkom misji dyplomatycznych i urzędów konsularnych państw obcych oraz innym osobom zrównanym z nimi na podstawie ustaw, umów lub powszechnie ustalonych zwyczajów międzynarodowych, a także dokumenty wydawane członkom ich rodzin pozostającym z nimi we wspólnocie domowej na podstawie art. 61 ustawy o cudzoziemcach – dokumenty potwierdzające pełnienie funkcji przez członków misji dyplomatycznych i urzędów konsularnych państw obcych oraz inne osoby zrównane z nimi na podstawie ustaw, umów lub powszechnie ustalonych zwyczajów międzynarodowych oraz dokumenty określające status członków rodziny pozostających z nimi we wspólnocie domowej. Powołane dokumenty uprawniają do wjazdu na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej i pobytu na tym terytorium;
- dokumenty wydawane na podstawie ustawy z dnia 14 lipca 2006 r. o wjeździe na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej, pobycie oraz wyjeździe z tego terytorium obywateli państw członkowskich Unii Europejskiej i członków ich rodzin (Dz. U. z 2025 r. poz. 1164, z późn. zm., zwanej dalej „ustawą o wjeździe na terytorium RP”):
 - dokument wydawany obywatelowi Unii Europejskiej na podstawie art. 48 ust. 1 ustawy o wjeździe na terytorium RP,
 - dokumenty wydawane członkowi rodziny obywatela Unii Europejskiej na podstawie art. 30 ust. 1 oraz art. 48 ust. 2 ustawy o wjeździe na terytorium RP – dokumenty potwierdzające prawo stałego pobytu obywatela Unii Europejskiej (dalej jako „UE”) oraz dokumenty potwierdzające prawo pobytu członka rodziny obywatela UE, niebędącego obywatelem UE. Obywatelowi UE, który nabył prawo stałego pobytu zgodnie z warunkami określonymi w rozdziale 4 ustawy o wjeździe na terytorium RP, wydaje się dokument potwierdzający prawo stałego pobytu. Członek rodziny niebędący obywatelem UE jest obowiązany posiadać kartę pobytową, która potwierdza jego prawo do pobytu na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej i uprawnia wraz z ważnym dokumentem podróży do wielokrotnego przekraczania granicy bez wizy. Członek rodziny niebędący obywatelem UE, który nabył prawo stałego pobytu zgodnie z warunkami określonymi w rozdziale 4

ustawy o wjeździe na terytorium RP, jest obowiązany uzyskać kartę stałego pobytu;

- dokumenty wydawane cudzoziemcowi na podstawie art. 89i ust. 1 ustawy z dnia 13 czerwca 2003 r. o udzielaniu cudzoziemcom ochrony na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej (Dz. U. z 2025 r. poz. 223, z późn. zm.) – dokument podróży przewidziany w Konwencji Genewskiej i karta pobytu. Powołane dokumenty są wydawane cudzoziemcowi, któremu nadaje się status uchodźcy;
- tymczasowe zaświadczenie tożsamości cudzoziemca wydawane przez Szefa Urzędu do Spraw Cudzoziemców – dokument, który w okresie swojej ważności potwierdza tożsamość cudzoziemca podczas jego pobytu na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej oraz uprawnia go i małoletnie dzieci objęte tym zaświadczeniem do pobytu na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej do zakończenia postępowania w sprawie udzielenia ochrony międzynarodowej decyzją ostateczną. Wnioskodawcy i małżonkowi, w imieniu którego wnioskodawca występuje, wydaje się tymczasowe zaświadczenie tożsamości cudzoziemca, (zwane dalej „zaświadczeniem tożsamości”). Zaświadczenie tożsamości wydaje się także cudzoziemcowi przekazanemu przez inne państwo członkowskie na podstawie rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 604/2013 z dnia 26 czerwca 2013 r. w sprawie ustanowienia kryteriów i mechanizmów ustalania państwa członkowskiego odpowiedzialnego za rozpatrzenie wniosku o udzielenie ochrony międzynarodowej złożonego w jednym z państw członkowskich przez obywatela państwa trzeciego lub bezpaństwowca (Dz. Urz. UE L 180 z 29.06.2013, str. 31), który przed opuszczeniem terytorium Rzeczypospolitej Polskiej złożył wniosek o udzielenie ochrony międzynarodowej na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej, niezwłocznie po złożeniu przez niego oświadczenia o zamiarze dalszego ubiegania się o udzielenie ochrony międzynarodowej. W przypadku gdy powołany wniosek o udzielenie ochrony międzynarodowej dotyczy także przekazywanego przez inne państwo członkowskie małżonka wnioskodawcy, zaświadczenie tożsamości wydaje się także temu małżonkowi. Zaświadczenie tożsamości wydane rodzicom obejmuje ich małoletnie dzieci, w imieniu których został złożony wniosek o udzielenie ochrony międzynarodowej. Na wniosek rodzica zaświadczenie tożsamości może być wydane jego małoletniemu dziecku, w imieniu którego

został złożony wniosek o udzielenie ochrony międzynarodowej i które ukończyło 5. rok życia;

- wpis w paszporcie, o którym mowa w art. 14 ust. 1 ustawy z dnia 27 stycznia 2022 r. o dokumentach paszportowych (Dz. U. z 2022 r. poz. 196) – wpis w paszporcie (zwany dalej „wpisem”) potwierdza status osoby, o której mowa w art. III ust. 3 Umowy między Państwami-Stronami Traktatu Północnoatlantyckiego dotyczącej statusu ich sił zbrojnych, sporządzonej w Londynie dnia 19 czerwca 1951 r. (Dz. U. z 2000 r. poz. 257, z późn. zm.). Minister Obrony Narodowej zamieszcza wpis w warstwie graficznej paszportu na stronach przeznaczonych na wpisy i informacje urzędowe;
- naklejka wizowa – wiza Schengen lub wiza krajowa wydawane cudzoziemcom na podstawie art. 58 ustawy o cudzoziemcach. Wiza krajowa uprawnia do wjazdu na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej i ciągłego pobytu na nim lub do kilku pobytów na tym terytorium następujących po sobie, trwających łącznie dłużej niż 90 dni w okresie ważności wizen. Wiza Schengen to wiza, o której mowa w art. 2 pkt 2–5 rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (WE) nr 810/2009 z dnia 13 lipca 2009 r. ustanawiającego Wspólnotowy Kodeks Wizowy (kodeks wizowy) (Dz. Urz. UE L 243 z 15.09.2009, str. 1, z późn. zm.). Wizę Schengen lub wizę krajową wydaje się w szczególności w celu: przybycia na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej jako członek najbliższej rodziny osoby przebywającej w Polsce na podstawie zezwolenia na pobyt stały uzyskanego na podstawie Karty Polaka; korzystania z uprawnień wynikających z posiadania Karty Polaka; repatriacji; przyjazdu ze względów humanitarnych, z uwagi na interes państwa lub zobowiązania międzynarodowe; wykonywania zadań służbowych przez przedstawicieli organu państwa obcego lub organizacji międzynarodowej; przybycia na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej jako członek najbliższej rodziny repatrianta; realizacji zezwolenia na pobyt czasowy, o którym mowa w art. 160 pkt 1, 3, 4 lub 6 ustawy o cudzoziemcach; dołączenia do obywatela innego państwa członkowskiego Unii Europejskiej, państwa członkowskiego Europejskiego Stowarzyszenia Wolnego Handlu (EFTA) – strony umowy o Europejskim Obszarze Gospodarczym lub Konfederacji Szwajcarskiej lub przebywania z nim; dołączenia do obywatela Zjednoczonego Królestwa Wielkiej Brytanii i Irlandii Północnej, o którym mowa w art. 10 ust. 1 lit. b i d Umowy z dnia 24 stycznia 2020 r. o wystąpieniu Zjednoczonego Królestwa Wielkiej

Brytanii i Irlandii Północnej z Unii Europejskiej i Europejskiej Wspólnoty Energii Atomowej (Dz. Urz. UE L 29 z 31.01.2020, str. 7, z późn. zm.), lub przebywania z nim; tranzytu; tranzytu lotniczego; turystycznym; odwiedzin u rodziny lub przyjaciół; udziału w imprezach sportowych; prowadzenia działalności gospodarczej; wykonywania pracy na podstawie wpisanego do ewidencji oświadczeń o powierzeniu pracy cudzoziemcowi, o której mowa w art. 73 ust. 2 ustawy z dnia 20 marca 2025 r. o warunkach dopuszczalności powierzania pracy cudzoziemcom na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej (Dz. U. z 2025 r. poz. 621, z późn. zm., zwanej dalej „ustawą o warunkach dopuszczalności powierzania pracy cudzoziemcom na terytorium RP”), oświadczenia o powierzeniu pracy cudzoziemcowi; wykonywania pracy na podstawie zezwolenia na pracę sezonową; wykonywania pracy innej, niż określona w art. 60 ust. 1 pkt 5 i 5a ustawy o cudzoziemcach; prowadzenia działalności kulturalnej lub udziału w konferencjach; odbycia studiów pierwszego stopnia, studiów drugiego stopnia lub jednolitych studiów magisterskich albo kształcenia się w szkole doktorskiej; szkolenia zawodowego; kształcenia się lub szkolenia w innej formie niż określona w art. 60 ust. 1 pkt 9 lub 10 ustawy o cudzoziemcach; dydaktycznym; prowadzenia badań naukowych lub prac rozwojowych; odbycia stażu; udziału w programie wolontariatu europejskiego; leczenia; udziału w programie wymiany kulturalnej lub edukacyjnej, programie pomocy humanitarnej lub programie pracy wakacyjnej; realizacji zezwolenia na pobyt czasowy w celu łączenia rodzin; realizacji zezwolenia na pobyt czasowy w celu wykonywania pracy w ramach przeniesienia wewnątrz przedsiębiorstwa;

— Karta Polaka – dokument potwierdzający przynależność do Narodu Polskiego. Posiadacz Karty Polaka ma prawo do: wykonywania pracy na zasadach określonych w ustawie z dnia 20 marca 2025 r. o warunkach dopuszczalności powierzania pracy cudzoziemcom na terytorium RP; podejmowania i wykonywania działalności gospodarczej na takich samych zasadach jak obywatele polscy na zasadach określonych w ustawie z dnia 6 marca 2018 r. – Prawo przedsiębiorców (Dz. U. z 2025 r. poz. 1480, z późn. zm.) oraz w ustawie z dnia 6 marca 2018 r. o zasadach uczestnictwa przedsiębiorców zagranicznych i innych osób zagranicznych w obrocie gospodarczym na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej (Dz. U. z 2025 r. poz. 89, z późn. zm.); kształcenia w szkole doktorskiej, podejmowania i odbywania studiów oraz innych form

kształcenia, a także uczestniczenia w działalności naukowej na zasadach określonych w ustawie z dnia 20 lipca 2018 r. – Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce (Dz. U. z 2024 r. poz. 1571, z późn. zm.); korzystania z form kształcenia na zasadach określonych w ustawie z dnia 14 grudnia 2016 r. – Prawo oświatowe (Dz. U. z 2025 r. poz. 1043, z późn. zm.) oraz ustawie z dnia 7 września 1991 r. o systemie oświaty (Dz. U. z 2025 r. poz. 881, z późn. zm.); korzystania ze świadczeń opieki zdrowotnej w stanach nagłych, w zakresie określonym w ustawie z dnia 27 sierpnia 2004 r. o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych (Dz. U. z 2025 r. poz. 1461, z późn. zm.), chyba że umowa międzynarodowa, której Rzeczpospolita Polska jest stroną, przewiduje zasady bardziej korzystne; ulgi 37% przy przejazdach środkami publicznego transportu zbiorowego kolejowego w pociągach osobowych, pospiesznych i ekspresowych, na podstawie biletów jednorazowych, na zasadach określonych w ustawie z dnia 20 czerwca 1992 r. o uprawnieniach do ulgowych przejazdów środkami publicznego transportu zbiorowego (Dz. U. z 2024 r. poz. 380); bezpłatnego wstępu do muzeów państwowych; pomocy konsula, w ramach jego kompetencji i z zastosowaniem i poszanowaniem zwyczajów i prawa międzynarodowego, w sytuacji zagrożenia życia lub bezpieczeństwa. Posiadacz Karty Polaka korzysta z pierwszeństwa przy ubieganiu się o pomoc finansową udzielaną osobom fizycznym ze środków budżetu państwa lub budżetów samorządów terytorialnych przeznaczonych na wspieranie Polaków za granicą.

Karta Polaka może być przyznana osobie, która deklaruje przynależność do Narodu Polskiego i spełni łącznie następujące warunki: wykaże swój związek z polskością przez przynajmniej podstawową znajomość języka polskiego, który uważa za język ojczysty, oraz znajomość i kultywowanie polskich tradycji i zwyczajów; w obecności konsula Rzeczypospolitej Polskiej (zwanego dalej „konsulem”), lub w przypadku, o którym mowa w art. 12 ust. 4 ustawy z dnia 7 września 2007 r. o Karcie Polaka (Dz. U. 2026 r. poz. 76) – wojewody, albo wyznaczonego przez niego pracownika, złoży pisemną deklarację przynależności do Narodu Polskiego; wykaże, że jest narodowości polskiej lub co najmniej jedno z jej rodziców lub dziadków albo dwoje pradziadków było narodowości polskiej, albo przedstawi zaświadczenie organizacji polskiej lub polonijnej potwierdzające aktywne zaangażowanie w działalność na rzecz języka i kultury polskiej lub

polskiej mniejszości narodowej przez okres co najmniej ostatnich trzech lat; złoży oświadczenie, że ona lub jej wstępni nie repatriowali się lub nie zostali repatriowani z terytorium Rzeczypospolitej Polskiej albo Polskiej Rzeczypospolitej Ludowej, na podstawie umów repatriacyjnych zawartych w latach 1944-1957 przez Rzeczpospolitą Polską albo przez Polską Rzeczpospolitą Ludową z Białoruską Socjalistyczną Republiką Radziecką, Ukrainą Socjalistyczną Republiką Radziecką, Litewską Socjalistyczną Republiką Radziecką i Związkiem Socjalistycznych Republik Radzieckich, do jednego z państw będących stroną tych umów. Karta Polaka może być przyznana osobie: nieposiadającej w dniu złożenia wniosku o wydanie Karty Polaka oraz w dniu przyznania Karty Polaka obywatelstwa polskiego lub nieposiadającej zezwolenia na pobyt stały na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej, lub posiadającej status bezpaństwowca;

- prawo jazdy – dokument, który może być stosowany w obrocie prawnym jako jeden z dokumentów potwierdzających tożsamość, na podstawie danych posiadacza w nim zawartych. Zgodnie z przepisami ustawy z dnia 5 stycznia 2011 r. o kierujących pojazdami (Dz. U. z 2025 r. poz. 1226, z późn. zm.) jest to dokument stwierdzający posiadanie uprawnienia do kierowania motorowerem, pojazdem silnikowym lub zespołem pojazdów składającym się z pojazdu silnikowego i przyczepy lub naczepy;
- profesjonalny dowód rejestracyjny oraz dowód rejestracyjny pojazdu, z wyłączeniem dowodów rejestracyjnych pojazdów, o których mowa w art. 73 ust. 3 ustawy z dnia 20 czerwca 1997 r. - Prawo o ruchu drogowym (Dz.U. z 2024 r. poz. 1251, z późn.zm.), pozwolenie czasowe, o którym mowa w art. 71 ust. 1 ustawy - Prawo o ruchu drogowym – dokumenty potwierdzające legalność dopuszczenia pojazdu do ruchu oraz umożliwiające identyfikację pojazdu i jego właściciela oraz poruszanie się w ruchu międzynarodowym. Stanowią podstawę działań m.in. Policji, Inspekcji Transportu Drogowego, Straży Granicznej i organów celnych. Z uwagi na zakres danych zawartych w dowodzie rejestracyjnym (w tym dane właściciela pojazdu) pełni on funkcję pomocniczą w procesie ustalania tożsamości właściciela pojazdu. Jest to szczególnie istotne w kontekście walki z fałszerstwami omawianych dokumentów. Posługiwanie się sfałszowanymi dokumentami może prowadzić do dopuszczenia poruszania się po

drogach pojazdów niespełniających norm bezpieczeństwa oraz utrudniać ściganie przestępstw, w tym o podłożu terrorystycznym;

— legitymacje służbowe:

- funkcjonariuszy Centralnego Biura Antykorupcyjnego,
- funkcjonariuszy i pracowników Służby Więziennej,
- funkcjonariuszy Służby Celno-Skarbowej,
- osób zatrudnionych w jednostkach organizacyjnych Krajowej Administracji Skarbowej,
- inspektorów Inspekcji Transportu Drogowego,
- pracowników Urzędu Komisji Nadzoru Finansowego.

Wymienione legitymacje służbowe stanowią urzędowe potwierdzenie tożsamości oraz uprawnień służbowych osób realizujących zadania publiczne, w szczególności w zakresie: zwalczania przestępczości, kontroli przestrzegania przepisów prawa, nadzoru nad rynkiem finansowym, ochrony interesów finansowych Skarbu Państwa oraz zapewnienia bezpieczeństwa w transporcie i jednostkach penitencjarnych. Powołane dokumenty umożliwiają identyfikację funkcjonariusza i pracownika uprawnionego do wykonywania czynności służbowych, w tym o charakterze władczym, umożliwiającą ingerencję w prawa osób podlegających czynnościom kontrolnym, operacyjnym, nadzorczym lub dochodzeniowym.

Nieuprawnione wykorzystanie legitymacji służbowych funkcjonariuszy lub pracowników wskazanych podmiotów rodzi ryzyko poważnych zagrożeń dla bezpieczeństwa państwa i porządku publicznego, destabilizacji struktur wewnętrznych, naruszenia zaufania obywateli do tych instytucji i może w znaczący sposób utrudniać realizację ich ustawowych zadań.

Dokumentami publicznymi, do których prawo wyłączone powierza się wytwórcy wyłącznemu, w zakresie indywidualizacji są ww. dokumenty oraz dokumenty publiczne, o których mowa w pkt 1 oraz w art. 5 ust. 2 pkt 16, 17, 19 i 32 lit. a-e, h oraz m ustawy z dnia 22 listopada 2018 r. o dokumentach publicznych.

Dokumentami publicznymi, do których prawo wyłączone powierza się wytwórcy wyłącznemu, w zakresie personalizacji są prawo jazdy i dowód rejestracyjny pojazdu z wyłączeniem dowodów rejestracyjnych pojazdów, o których mowa w art. 73 ust. 3 ustawy z dnia 20 czerwca 1997 r. - Prawo o ruchu drogowym.

Potrzeba zapewnienia bezpieczeństwa państwa oraz porządku publicznego, w tym objęcia procesu wytwarzania lub personalizacji dokumentów publicznych nadzorem krajowej władzy bezpieczeństwa, a także ochrony informacji dotyczących współdziałania systemów niezbędnych do wytworzenia dokumentów publicznych z systemami, rejestrami i ewidencjami państwowymi w ostatnich latach drastycznie wzrosła, w szczególności w konsekwencji nowych zagrożeń geopolitycznych, w tym aktów agresji ze strony Rosji przeciwko państwom członkowskim Unii Europejskiej i terroryzmu oraz rosnących zagrożeń natury kryminalnej związanych z przestępstwami gospodarczymi. Polska, jako państwo przyfrontowe w wojnie wywołanej rosyjską agresją na Ukrainę oraz wspierające prawo Ukrainy do samostanowienia i suwerenności, jest przedmiotem wzmożonych działań ze strony Rosji, obejmujących aktywności szpiegowskie, akty sabotażu i dywersji. Wskazana, wroga działalność Rosji przeciwko Polsce może obejmować w szczególności posługiwanie się fałszywymi dokumentami identyfikacyjnymi, dokumentami uprawniającymi do przekraczania granic, wjazdowymi i pobytowymi dla cudzoziemców lub legitymacjami służbowymi funkcjonariuszy i pracowników służb. Powyższe powoduje konieczność zachowania szczególnie restrykcyjnych warunków związanych z wytwarzaniem wskazanych dokumentów publicznych.

W odniesieniu do dokumentów, do których prawo wyłączne w zakresie indywidualizacji i personalizacji powierzono Polskiej Wytwórni Papierów Wartościowych Spółce Akcyjnej z siedzibą w Warszawie, należy podkreślić, że odnośne procesy są w odniesieniu do odnośnych dokumentów nierozdzielnie powiązane z procesem wytwarzania tego dokumentu, w szczególności ze względu na zakres i sposób przetwarzanych i przekazywanych danych, co potwierdza konieczność zapewnienia szczególnych środków bezpieczeństwa poprzez powierzenie tych zadań podmiotowi prawa handlowego, nad którym państwo sprawuje kontrolę.

Zgodnie z projektowanymi przepisami, rozporządzenie wejdzie w życie po upływie 14 dni od dnia ogłoszenia.

Projekt rozporządzenia nie podlega notyfikacji zgodnie z rozporządzeniem Rady Ministrów z dnia 23 grudnia 2002 r. w sprawie funkcjonowania krajowego systemu notyfikacji norm i aktów prawnych (Dz. U. poz. 2039, z późn. zm.).

Projekt został udostępniony w Biuletynie Informacji Publicznej na stronie podmiotowej Rządowego Centrum Legislacji w serwisie Rządowy Proces Legislacyjny zgodnie z § 52 ust. 1

uchwały nr 190 Rady Ministrów z dnia 29 października 2013 r. – Regulamin pracy Rady Ministrów (M.P. z 2024 r. poz. 806, z późn. zm.) oraz stosownie do wymogów art. 5 ustawy z dnia 7 lipca 2005 r. o działalności lobbingowej w procesie stanowienia prawa (Dz. U. z 2025 poz. 677, z późn. zm.).

Projekt rozporządzenia nie wymaga przedstawienia właściwym instytucjom i organom Unii Europejskiej, w tym Europejskiemu Bankowi Centralnemu, w celu uzyskania opinii, dokonania powiadomienia, konsultacji albo uzgodnienia.

Projekt nie podlega dokonaniu oceny OSR przez koordynatora OSR w trybie § 32 uchwały nr 190 Rady Ministrów z dnia 29 października 2013 r. – Regulamin pracy Rady Ministrów.

Projektowana regulacja będzie miała wpływ na konkurencyjność gospodarki i przedsiębiorczość, w tym funkcjonowanie przedsiębiorstw oraz rodzinę, obywateli i gospodarstwa domowe, gdyż stanowi jeden z elementów systemu bezpieczeństwa dokumentów publicznych.

Projekt rozporządzenia, w ocenie wnioskodawcy, jest zgodny z prawem Unii Europejskiej.